

Verklarende woordenlijst (alfabetisch)

Abdominaal via de buikwand

Adenomyose baarmoederslijmvlies dat in de baarmoederspier gegroeid is

Adhesies verklevingen, meestal geven zij geen klachten

Anesthesioloog arts die gespecialiseerd is in de anesthesie (verdooving/narcose)

Antistoffen stoffen in het bloed of sperma die de beweeglijkheid en het bevruchtend vermogen van zaadcellen kunnen verminderen

Asthenozoöpermie slecht bewegende zaadcellen

Auto-immuunziekte ziekte waarbij het eigen afweersysteem de weefsels of organen beschadigt

Azoöpermie afwezigheid van zaadcellen

Baarmoedermond onderste deel van de baarmoeder dat in de schede zichtbaar is

Ballon-methode ingreep waarbij een hete ballon het baarmoederslijmvlies verschroeit

Biopsie het afnemen van een biopsie

Biopsie stukje weefsel dat wordt weggenomen voor weefselonderzoek

Cilindercellen cellen die het kanaaltje van de baarmoederhals bekleden en slijm maken

CIN afkorting voor cervicale intra-epitheliale neoplasie

Chocolade-cyste een holte in de eierstok, gevuld met oud bloed (bij endometriose)

Chromosoomafwijking afwijking in de rangschikking van de genen op de chromosomen, of een afwijking van het aantal chromosomen

Chromosoomonderzoek bloedonderzoek naar een mogelijke chromosoomafwijking

Colposcoop instrument waarmee wordt gekeken naar de baarmoedermond (via schede)

Colposcopie onderzoek met een colposcoop, wordt toegepast bij afwijkende uitstrijkje

Conditie (van de baby) een woord dat gebruikt wordt om aan te geven hoe de baby het maakt

Conisatie verwijderen van een kegelvormig stukje van de baarmoederhals

Corpus uteri bovenste deel van de baarmoeder dat in de buik gelegen is

Corticosteroid bijnierschors hormoon gegeven aan de moeder om voor de geboorte de longrijping bij de baby te versnellen

Cryobehandeling bevriezing van afwijkend weefsel van de baarmoederhals

CT-scan computertomografie-scan, een afbeeldings-onderzoek met röntgenstralen

CTG cardiotocogram, hartfilmpje van het ongeboren kind

Curettag kleine ingreep waarbij het baarmoederslijmvlies wordt weggeschrapt

Cyclus periode van begin menstruatie tot begin volgende menstruatie

Cystadenoom een cyste van de eierstok, waarin zich helder of slijmerig vocht heeft opgehoopt, meestal goedaardig

Cyste een holte in de eierstok gevuld met vocht

Dermoid medische term voor 'wondergezwel': een vergrote eierstok waarin zich allerlei soorten weefsel bevindt, zoals talg, haren en soms botweefsel; deze gezwellen zijn bijna altijd goedaardig

Diastolische bloeddruk onderdruk

Dilapanstiftjes stiftjes ingebracht in de baarmoedermond om deze 'rijper' te maken bij inleiding van de baring

DNA materiaal waaruit de genen en chromosomen zijn opgebouwd; hierin liggen erfelijke eigenschappen opgeslagen

DNA-onderzoek bloedonderzoek naar een mogelijke DNA-afwijking

Drukkatheter slangetje tijdens de bevalling ingebracht in de baarmoeder om de kracht en frequentie van de weeën te beoordelen

Dyspareunie pijn tijdens de gemeenschap

Dysplasie de opbouw van het weefsel is anders dan normaal maar er is geen kanker

Dysmenorroe pijn tijdens de menstruatie

ECG elektrocardiogram (hartfilmpje)

Echoscopie onderzoek met behulp van geluidsgolven dat een afbeelding geeft

Eclampsie stuipen die optreden als complicatie van ernstige zwangerschapshypertensie

Endocervicale cellen cellen die het kanaaltje van de baarmoederhals bekleden

Endometriose baarmoederslijmvlies aanwezig buiten de baarmoeder

Endometrium baarmoederslijmvlies dat de binnenzijde van de baarmoeder bekleedt

Endometriumresectie ingreep waarbij het baarmoederslijmvlies verwijderd wordt

Endometrioom een holte in de eierstok, gevuld met oud bloed (chocolade-cyste)

Epidurale anesthesie vorm van pijnstilling tijdens de ontsluiting, waarbij via een prik tussen twee ruggenwervels pijnstillende medicijnen worden toegediend (ruggenprik)

Epididymis bijbal

EUG afkorting voor extra-uteriene graviditeit of buitenbaarmoederlijke zwangerschap

Follikel een kleine holte in de eierstok waarin zich een eitje bevindt

Forceps verlostang

FSH follikel-stimulerend hormoon, zorgt voor de rijping van een eicel (bij mannen beïnvloedt het de productie van testosteron in de testikels)

Functionele cyste een grote cyste in de eierstok die na enige tijd uit zichzelf verdwijnt

Gen onderdeel van een chromosoom, opslagplaats van erfelijke eigenschappen

HELLP-syndroom ernstige vorm van zwangerschapshypertensie met afbraak van bloedcellen en leverschade

HPV Humaan Papilloma Virus; een virus o.a. te vinden bij afwijkende uitstrijkjes

Hydrosalpinx afgesloten eileider waarin zich vocht heeft opgehoopt

Hypertensie hoge bloeddruk

Hypofyse klier onder de hersenen die hormonen maakt

Hysteroscopie onderzoek waarbij met een dun buisje in de baarmoeder gekeken wordt

Hysteroscopische operatie operatie via een dun kijkbuisje dat in de baarmoeder

Hysterectomie verwijdering van de baarmoeder (uterusexectomie)

Infuus slangetje in een bloedvat voor het toedienen van medicijnen, bloed of vocht

ICSI intracytoplasmatische sperma-injectie: onder de microscoop brengt men een zaadcel in de eicel

Inseminatie inbrengen van sperma in de baarmoederholte m.b.v. een spuitje

IVF in-vitro-fertilisatie: procedure waarbij men zaadcellen en eicellen buiten het lichaam van de vrouw bij elkaar brengt

IUI intra-uteriene-inseminatie, direct inbrengen van sperma in de baarmoederholte

Katheter een slangetje in de blaas om urine te laten weglopen

Laparoscopie operatie via een kijkbuis

Laparoscopische operatie operatie via een kijkbuis via kleine sneetjes in de buikwand

Laparotomie operatie via een snede in de buikwand

LH luteïniserend hormoon, zorgt dat de rijpe eicel springt

Lisexcisie verwijdering van afwijkend baarmoederhalsweefsel met een verhit lijze

Menopauze overgang, periode rond de laatste menstruatie (rondom het 51e levensjaar)

MmHg millimeter kwik, een maat voor het weergeven van de bloeddruk

Myoom vleesboom, een goedaardige spierknobbel die uitgaat van de baarmoederwand

Menstruatie maandelijkse bloeding uit de vagina (schede)

Menstruatiecyclus de tijd tussen het begin van twee opeenvolgende menstruaties

Methotrexaat medicijn dat per injectie of als tablet wordt toegediend om een buitenbaarmoederlijke zwangerschap te laten afsterven; het remt de celdeling

MRI magnetische resonantie imaging, afbeeldingsonderzoek m.b.v. magnetische velden

OAT afkorting voor oligo-astheno-teratozoö-spermie, een combinatie van weinig en slecht bewegende zaadcellen met vaak een afwijkende vorm

Oedeem zwelling door ophoping van vocht

Oestrogeen hormoon uit de eierstok dat o.a. het baarmoederslijmvlies stimuleert

Oligozoöspermie weinig zaadcellen

Oncologie de leer van kwaadaardige gezwellen

Orgasme seksueel hoogtepunt, klaarkomen

Ovarium eierstok

Oestrogeen hormoon dat in de eierstok gemaakt wordt tijdens de vruchtbare levensfase

Overgang menopauze, de periode rond de laatste menstruatie

Oxytocine medicijn dat de weeën op gang brengt; andere naam is Syntocinon

Pap uitslag van een uitstrijkje, genoemd naar Dr Papanicolaou

Pethidine sterk pijnstillend middel

Placenta moederkoek

Poliep een gezwelletje dat in de baarmoederholte groeit, per definitie is het goedaardig

Postcoïtum-test (ook Sims-Hühner-test) onderzoek waarbij men na gemeenschap bij de vrouw kijkt naar de aanwezigheid van bewegende zaadcellen in het baarmoederslijm

Post-menopauze periode vanaf een jaar na de laatste menstruatie

Portio baarmoedermond

Pre-eclampsie een ernstige vorm van zwangerschapshypertensie
Pre-menopauze de periode vóór de menopauze
Primen rijp maken van de baarmoedermond zodat deze geschikt wordt voor inleiding
Progesteron vrouwelijk hormoon uit de eierstokken dat na de eisprong gemaakt wordt
Progestageen medicijn met dezelfde eigenschappen als progesteron
Prostaglandine hormoon dat de baarmoedermond rijp maakt of de bevalling op gang brengt

Rollerbolmethode ingreep met een verhit bolletje die baarmoederslijmvlies verschroeit
Ruggenprik vorm van pijnstilling tijdens de ontsluiting, via een prik tussen twee ruggenwervels worden pijnstillende medicijnen toegediend (epidurale anesthesie)

Salpinx eileider
Schedelelektrode draadje dat op het hoofd van de baby geplaatst wordt om de harttonen te registreren
Serotiniteit een zwangerschap die langer dan 2 weken na de uitgerekende datum duurt
Sims-Hühner-test andere naam voor postcoïtum-test
Speculum instrument waarmee de arts via de vagina naar de baarmoedermond kijkt
Spermatozo zaadcel
Stuipen trekkingen van armen en benen; soms ook een tongbeet en urineverlies
Systolische bloeddruk bovendruk

Trombose vorming van een bloedstolsel in een bloedvat
Testikel of testis zaadbal
Testosteron hormoon o.a. uit de eierstok (en de testikel) dat invloed heeft op de zin tot vrijen
Teratozoöpermie aanwezigheid van veel zaadcellen met een afwijkende vorm
Tuba eileider

Urethra plasbuis
Uterus baarmoeder
Uterusextirpatie verwijdering van de baarmoeder (hysterectomie)

Vaginaal via de schede
Vaginaal toucher inwendig onderzoek in de schede met twee vingers
Varicokèle spataderkluwen in de balzak
Vleesboom myoom, een goedaardige spierknobbel die uitgaat van de baarmoederwand